

# Spis treści

|                                                                                           |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Wstęp .....                                                                               | 5          |
| <b>1. Zatrudnienie pracownika .....</b>                                                   | <b>7</b>   |
| 1.1. Proces rekrutacyjny .....                                                            | 7          |
| 1.2. Dokumentacja związana z zatrudnieniem pracownika .....                               | 8          |
| 1.3. Kompletowanie dokumentacji .....                                                     | 10         |
| 1.4. Sposób zawarcia umowy – termin, forma, treść .....                                   | 11         |
| 1.5. Rodzaje umów o pracę .....                                                           | 14         |
| 1.6. Obowiązki pracodawcy związane z zatrudnieniem pracownika .....                       | 17         |
| 1.7. Zgłoszenie pracownika do ubezpieczeń w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) ..... | 22         |
| ■ Studium przypadku .....                                                                 | 24         |
| <b>2. Inne formy zatrudnienia – umowy cywilnoprawne .....</b>                             | <b>36</b>  |
| 2.1. Umowa-zlecenie .....                                                                 | 36         |
| 2.2. Umowa o dzieło .....                                                                 | 37         |
| 2.3. Różnice między umową o pracę a umowami cywilnoprawnymi .....                         | 38         |
| 2.4. Zgłoszenie zleceniobiorcy do ubezpieczeń w ZUS .....                                 | 40         |
| ■ Studium przypadku .....                                                                 | 44         |
| <b>3. Czas pracy .....</b>                                                                | <b>50</b>  |
| 3.1. Ogólne pojęcia z zakresu czasu pracy .....                                           | 50         |
| 3.2. Praca w godzinach nocnych .....                                                      | 55         |
| 3.3. Praca w godzinach nadliczbowych .....                                                | 56         |
| 3.4. Ewidencja czasu pracy .....                                                          | 63         |
| ■ Studium przypadku .....                                                                 | 64         |
| <b>4. Urlopy wypoczynkowe .....</b>                                                       | <b>72</b>  |
| 4.1. Wymiar urlopu wypoczynkowego .....                                                   | 72         |
| 4.2. Zasady udzielania urlopu .....                                                       | 74         |
| 4.3. Inne rodzaje zwolnień od pracy .....                                                 | 80         |
| ■ Studium przypadku .....                                                                 | 83         |
| <b>5. Szczególne uprawnienia wynikające z rodzicielstwa .....</b>                         | <b>86</b>  |
| 5.1. Ochrona stosunku pracy .....                                                         | 86         |
| 5.2. Urlop macierzyński .....                                                             | 88         |
| 5.3. Urlop rodzicielski .....                                                             | 89         |
| 5.4. Urlop ojcowski .....                                                                 | 91         |
| 5.5. Urlop wychowawczy .....                                                              | 91         |
| 5.6. Uprawnienia pracownika związane z wykonywaniem funkcji rodzicielskich .....          | 93         |
| ■ Studium przypadku .....                                                                 | 95         |
| <b>6. Zagadnienia związane z przebiegiem zatrudnienia .....</b>                           | <b>97</b>  |
| 6.1. Zmiana warunków umów o pracę .....                                                   | 97         |
| 6.2. Upomnienia, nagany i nagrody .....                                                   | 100        |
| ■ Studium przypadku .....                                                                 | 102        |
| <b>7. Ogólne warunki ustalania wynagrodzenia za pracę .....</b>                           | <b>105</b> |
| 7.1. Regulamin wynagradzania .....                                                        | 105        |
| 7.2. Systemy wynagrodzeń .....                                                            | 106        |
| 7.3. Stałe i zmienne składniki wynagrodzeń .....                                          | 109        |
| 7.4. Wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy .....                                            | 111        |
| 7.5. Wynagrodzenie za czas zwolnień od pracy .....                                        | 114        |
| ■ Studium przypadku .....                                                                 | 116        |

|                                                                                                                           |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>8. Zasady ustalania i wypłaty wynagrodzeń</b>                                                                          | <b>118</b> |
| 8.1. Płaca minimalna                                                                                                      | 118        |
| 8.2. Przychody ze stosunku pracy                                                                                          | 119        |
| 8.3. Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym                                                                          | 120        |
| 8.4. Zasady podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu                                                                          | 123        |
| 8.5. Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych                              | 125        |
| 8.6. Zasady ustalania zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych z wynagrodzenia za pracę                           | 127        |
| 8.7. Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK)                                                                                   | 132        |
| 8.8. Zasady ustalania podatku dochodowego z umów cywilnoprawnych                                                          | 139        |
| 8.9. Lista płac                                                                                                           | 146        |
| ■ Studium przypadku                                                                                                       | 147        |
| <b>9. Wynagrodzenie i zasiłki za czas choroby</b>                                                                         | <b>156</b> |
| 9.1. Zasady podlegania ubezpieczeniu chorobowemu i prawo do świadczeń                                                     | 156        |
| 9.2. Wynagrodzenie za czas choroby                                                                                        | 159        |
| 9.3. Zasiłek chorobowy                                                                                                    | 160        |
| 9.4. Inne rodzaje zasiłków z ubezpieczenia chorobowego                                                                    | 163        |
| 9.5. Ogólne zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego                                                         | 165        |
| 9.6. Lista płac w przypadku absencji pracownika spowodowanej chorobą                                                      | 174        |
| 9.7. Rozliczenie składkowe osób przebywających na urloпах związanych z rodzicielstwem i na urlopie wychowawczym           | 179        |
| ■ Studium przypadku                                                                                                       | 183        |
| <b>10. Potrącenia z wynagrodzeń. Zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu</b>                                         | <b>188</b> |
| 10.1. Potrącenia dokonywane bez zgody pracownika                                                                          | 188        |
| 10.2. Potrącenia dobrowolne                                                                                               | 194        |
| 10.3. Zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu                                                                        | 196        |
| ■ Studium przypadku                                                                                                       | 198        |
| <b>11. Świadczenia pozapłacowe</b>                                                                                        | <b>201</b> |
| 11.1. Rodzaje świadczeń pozapłacowych                                                                                     | 201        |
| 11.2. Ogólne warunki ustalania dodatkowego przychodu pracownika                                                           | 202        |
| 11.3. Rozliczenie świadczenia pozapłacowego na liście płac                                                                | 205        |
| ■ Studium przypadku                                                                                                       | 208        |
| <b>12. Konsekwencje wypłat wynagrodzeń na obowiązki pracodawcy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i urzędem skarbowym</b> | <b>210</b> |
| 12.1. Rozliczenia z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych                                                                      | 210        |
| 12.2. Rozliczenia z urzędem skarbowym                                                                                     | 215        |
| ■ Studium przypadku                                                                                                       | 219        |
| <b>13. Zakończenie stosunku pracy i związane z tym obowiązki pracodawcy</b>                                               | <b>237</b> |
| 13.1. Sposoby rozwiązania umowy o pracę                                                                                   | 237        |
| 13.2. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop                                                                                 | 243        |
| 13.3. Świadcstwo pracy                                                                                                    | 247        |
| 13.4. Zakończenie umów cywilnoprawnych                                                                                    | 248        |
| 13.5. Wyrejestrowanie pracownika lub zleceniobiorcy z ZUS                                                                 | 249        |
| ■ Studium przypadku                                                                                                       | 252        |
| <b>14. Dokumentacja do ustalenia prawa do emerytury lub renty</b>                                                         | <b>263</b> |
| ■ Studium przypadku                                                                                                       | 266        |
| <b>15. Wskaźniki dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń</b>                                                                 | <b>271</b> |
| 15.1. Wskaźniki dotyczące zatrudnienia                                                                                    | 271        |
| 15.2. Wskaźniki dotyczące wynagrodzeń                                                                                     | 276        |
| <b>16. Przepisy prawne dotyczące spraw kadrowych, płacowych i emerytalno-rentowych</b>                                    | <b>280</b> |